

КОМУНІКАЦІЯ ЯК СИСТЕМА МЕДІЙНИХ ВПЛИВІВ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

У статті досліджено явище комунікації як системи медійних впливів

Ключові слова: комунікація, медіавплив, комунікат.

Abstract

The article investigates the phenomenon of communication as a system of media influences

Keywords: communication, media influence.

Вступ

Дослідники зазначають, що 70% свого часу людина витрачає на *комунікацію* – обмін інформацією з учасниками суспільного життя.

Ще в доіндустріальну епоху вагомим значення почала набувати *масова комунікація* – поширення інформації (знань, духовних цінностей, моральних і правових норм тощо), використовуючи засоби масової інформації (ЗМІ), на велику й неорганізовану аудиторію, анонімно щодо самого комунікатора.

Результати дослідження

У процесі свого розвитку людство вдосконалювало засоби комунікації, що дозволяло впливати на ширші маси населення. Насьогодні ми маємо розлогу систему ЗМІ: друкарських (преса, книги, афіші, плакати) й електронних (радіо, телебачення, Інтернет, мобільний зв'язок тощо) – які стали *одним з основних способів комунікації* і значною мірою впливають на світогляд та життя будь-кого, хто має доступ до них.

Голдінг подає таку типологію процесів, через які здійснюються медіавпливи:

- «ухил» – заплановані короткострокові (пропаганда, індивідуальна реакція, медійна кампанія, навчання з новин, фреймінг, порядок денний);
- «випадковий ухил» – незаплановані короткострокові (індивідуальна та колективна реакція);
- «політика» (зацікавленого ЗМК) – заплановані довгострокові (розвиткова комунікація, дифузія новин, поширення нововведень, поширення знань)

«ідеологія» (зацікавленого ЗМК) – незаплановані довгострокові (соціальний контроль, соціалізація, наслідки подій, визначення реальності

- та конструювання значення, інституційні зміни, культурні зміни, вплив на соціальну інтеграцію). [1; 4]

Процеси масової комунікації мають унікальні риси, пов'язані з деякими технічними властивостями, що забезпечуються каналами ЗМІ:

- *діахронність* – можливість створеного повідомлення зберегтися в конкретному відрізку часу, що дозволяє отримувати доступ до інформації, актуальної в минулому та встановлювати пріоритети на майбутнє;
- *діатонність* – можливість повідомлень передаватися на значні відстані, що дозволяє створювати зовнішній та внутрішній вплив на аудиторію;

- *мультипліцирування* – можливість неодноразово відтворювати одне й те ж повідомлення без зміни його змісту, що також забезпечує можливість розповсюдження копій цього повідомлення;
- *симультанність* – можливість одночасного поширення оригінального повідомлення для великої за обсягом аудиторії;
- *реплікація* – можливість засобів масової комунікації до саморегуляції [2; 3].

Заключною стадією в будь-якому процесі масової комунікації Д. де Флер та Е. Деніс називають *вплив, або ефект, мас-медіа* – ймовірні результати дії ЗМІ на його аудиторію, які можуть бути запланованими (умисними) чи незапланованими (неумисними).

Рисунок 1 – Основні види медіавпливів

Пізнавальні впливи мас-медіа полягають у зростанні рівня обізнаності комуніката й формуванні у нього думки щодо висвітленої в ЗМІ теми.

Емоційні впливи дозволяють формувати в комуніката ставлення до поданої інформації, а отже й викликати почуття.

Конативні впливи проявляються в зміні поведінки комуніката та еволюції його звичок.

Ефекти мас-медіа можна також оцінити як *позитивні чи негативні* для аудиторії. До позитивних, наприклад, відносять підвищення рівня загальної освіченості комуніката шляхом відкритого доступу до інформації, введення його в систему загальнолюдських цінностей, розвиток здатності приймати рішення на основі широкого спектру інформації тощо. Негативними називають складнощі пошуку корисної інформації в умовах інформаційного шуму, зниження здатності комуніката до генерування незалежної думки, неможливість обмежити сторонній вплив і т.д.

У ХХ столітті дослідники наголошували на недоцільності тези про те, що медіа мають значний негативний вплив на маси людей. Але з розвитком соціальних мереж, які вже перетворилися на особливий вид ЗМІ і характеризуються значно більшим рівнем довіри комуніката до інформації, що там подається, виникає необхідність нового ретельного дослідження негативних медіавпливів [5].

Крім того, система впливів мас-медіа відіграє ключову роль у веденні інформаційної війни, яка, на жаль, стала невід’ємною частиною індустріального устрою.

Висновки

Отже, сьогодні комунікація виступає системою медійних впливів, які різною мірою торкаються всіх сфер життя комуніката. Можна ствержувати, що результатом медійного впливу є привернення уваги реципієнта, зміною установок та поведінкових патернів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Різун В. В. Теорія масової комунікації: підручник. Київ: Просвіта, 2008. 260 с.
2. Квіт С. Масові Комунікації: підручник. Київ: дім Києво- Могиланська академія, 2008. 352с.
3. Яремчук С. С. «Соціологія масової комунікації»: навчальний посібник Чернівці: Рута, 2015. 247 с
4. Денисюк С. Г. «Комунікологія»: навчальний посібник. Вінниця: ВНТУ, 2015. 102 с.
5. Кулеба Д. І. «Війна за реальність. Як перемагати у світі фейків, правд і спільнот»: книга. Київ: Книголав, 2019. — 384 с.

Пелешок Анастасія Павлівна — студентка групи ЛІ-196, факультет менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: nastyapeleshok27122001@gmail.com

Науковий керівник: **Корнієнко Валерій Олександрович** — канд. іст. наук, докт. політ.наук, завідувач кафедри суспільно-політичних наук, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: valkorney1958@gmail.com

Peleshok Anastasia P. — Faculty of Management and Information Security, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, email : nastyapeleshok27122001@gmail.com

Supervisor: **Kornienko Valeriy Oleksandrovyh** - Cand. ist. Science, Dr. Political Science, Head of the Department of Social and Political Sciences, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: valkorney1958@gmail.com